

A MIPEXBEN ELEMZETT FOLYAMATOK KÖRNYEZETE – A SZÉLESEBB KERET

Nagy Boldizsár
előadása 2015. június 17-én a MIPEX
magyar fejezetének bemutatóján

- 1. **Migráció történelmi kontextusban:** a migráció korlátozása a kivétel és a szabad mozgás az alapszabály
- 2. A **migrációs nyomás** addig fennmarad, amíg azt demográfiai és munkaerőpiaci okok indokolják
- 3. Az EU és a magyar bevándorlási és honosítási **politika kapcsolata:** a magyar jogba inkorporált EU preferenciák és a csak a hazai jogban előnyben részesített csoportok

FOGALMI KONSZENZUS

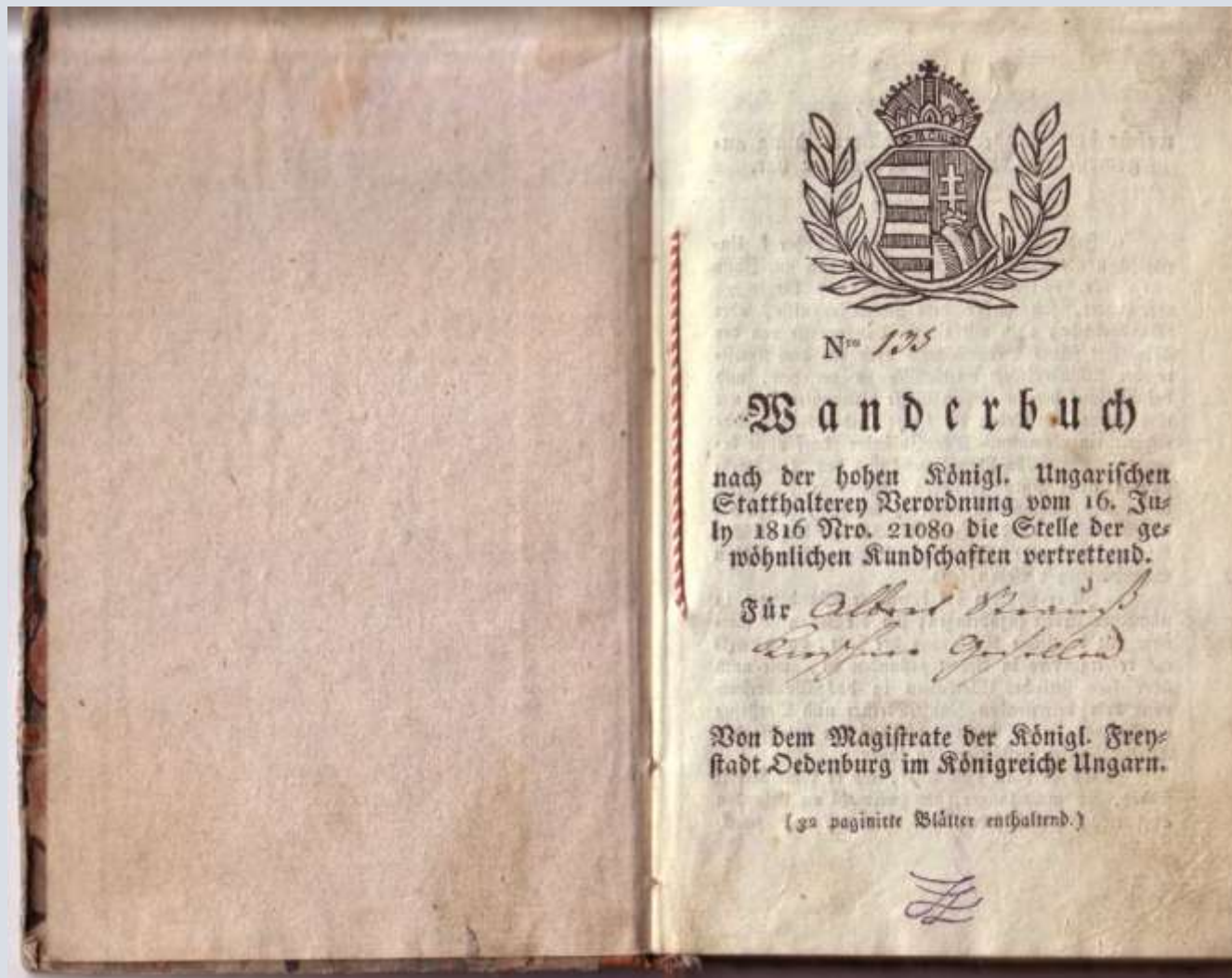
A külföldiek kategóriái (+ belső menekültek)

Migráció			
Nemzetközi			Országon belüli
Reguláris	Irreguláris		
A jogszabályoknak megfelelő, egy évnél hosszabb távollét/jelenlét	Illegális (okmányok nélküli) vándorlás	Kényszervándorlás	
Munkavállaló, családdegysítő, diák, nyugdíjas, etc. (Regular migrant)	Illegális (okmányok nélküli) külföldi (Undocumented foreigner)	Menekült (Refugee)	Belső menekült (otthonából elűzött) (Internally displaced person, IDP)

1.Migráció történelmi kontextusban: a migráció korlátozása a kivétel és a szabad mozgás az alapszabály

Korai példák

- Sopronban kiállított mesterlevél

Ki- és bevándorlás, XIX. század

- Kivándorlás 1846 -1932 között Észak- és Dél Amerikába valamint Óceániába (millió)
- Nagy Britannia és Írország: 18
- Olaszország: 11,1
- Spanyolország és Portugália: 6,5
- Ausztria és Magyarország: 5,2
- Németország 4,9
- Oroszország és Lengyelország: 2,9
- Svédország és Norvégia: 2,1

Massimo Livi-Bacci
A világ népességének rövid története
Ostiris, Budapest, 156. old.

 In 1872 Lord Granville stated in a letter to Mr. Layard that 'by the existing law of Great Britain all foreigners have the unrestricted right of entrance into and residence in this country'.⁴⁴

Richar Plender: International Migration Law

Martinus Nijhoff Publishers, 1988, 67. old

Magyarország nem kivétel!

- Az első útlevétörvényt Magyarországon 1903-ban fogadták (VI Tc.) el és annak 1 cikke világosan szövegelt: “A magyar korona országainak területén való tartózkodáshoz és utazáshoz, valamint az állam határán való átkeléshez útlevél rendszerint nem szükséges.”

- Edwin M Borchard kézikönyve (The Diplomatic protection of Citizens Abroad, New York, 1916, 37. old.,)
- <http://www.archive.org/stream/diplomaticprotec00borc#page/36/mode/2up/search/36>

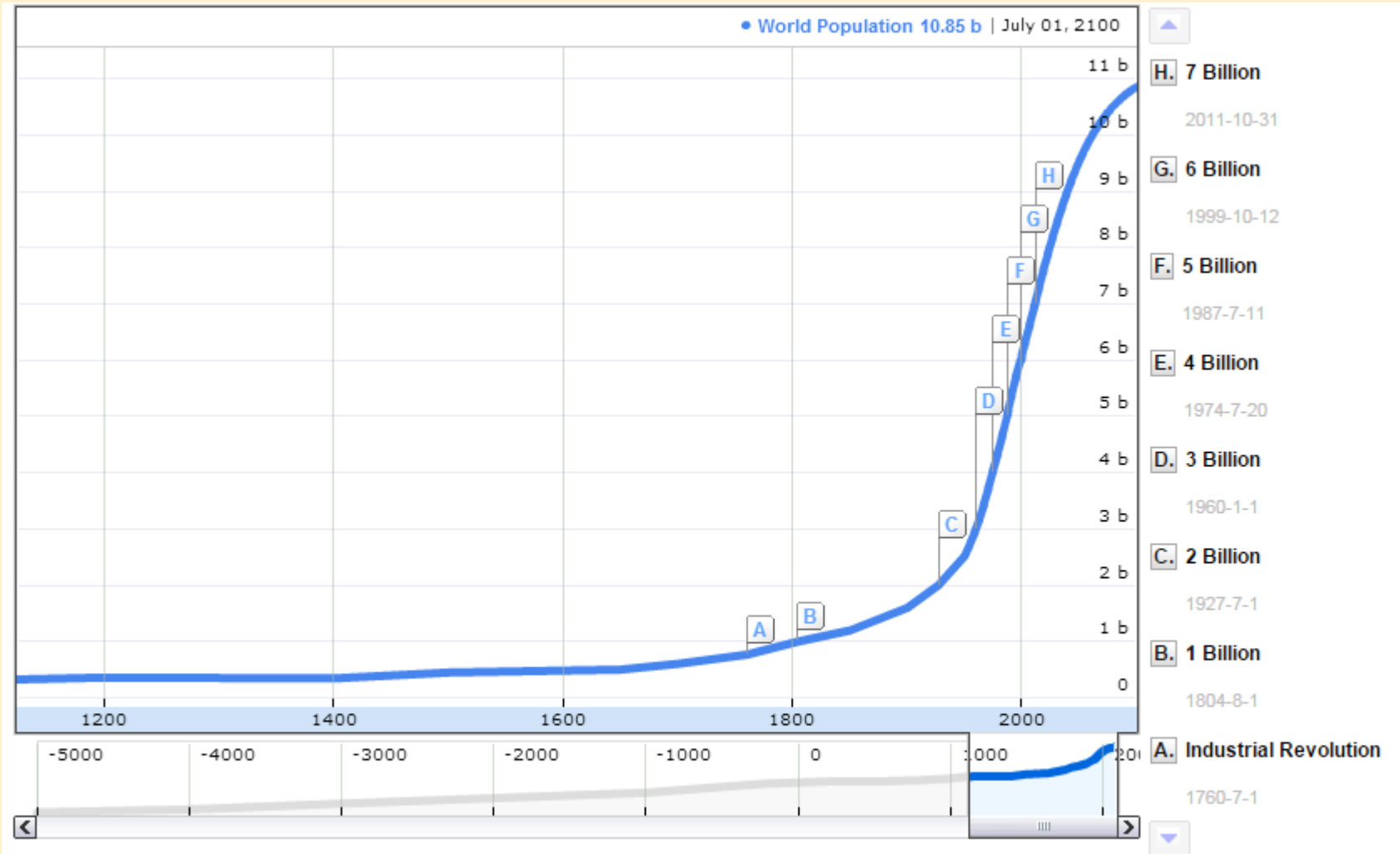
At the present day the right of admission and sojourn on the part of unobjectionable aliens is almost universally recognized. Qualifications of the right, which are to be found in the possibilities of exclusion, expulsion and the fixing of conditions of sojourn by the state, must in practice be based upon reasonable grounds.

Az 1903 évi VI tc indokolásából

- “Habár az útlevelnek napjainkban, midőn a költözködés és a forgalom szabadsága majd minden államban elismerést nyert, nincs meg többé az a jelentősége, melylyel az akkor birt, midőn még a nemzetek közti érintkezés mindenféle korlátoknak és zaklató ellenőrzésnek volt alávetve, mégis mint a személyazonosság és állampolgárság igazolására szolgáló okmány még jelenleg is kiváló fontossággal bír...”
- Az útlevelügyre vonatkozólag eddig sem közös, sem külön törvény nem intézkedik, s ilyenek hiányában az útlevelügy részben egyes kormányrendeletek által szabályoztatott, részben a kifejlődött gyakorlat által nyert ellátást, a mely rendszertelenség azonban különféle eltérésekre vezetett s az eljárást ingadozóvá s gyakran hosszadalmassá tette.”

**2. A MIGRÁCIÓS NYOMÁS
ADDIG FENNMARAD, AMIG
AZT DEMOGRÁFIAI ÉS
MUNKAERŐPIACI OKOK
INDOKOLJÁK**

A világ népessége: az út 2011-ig

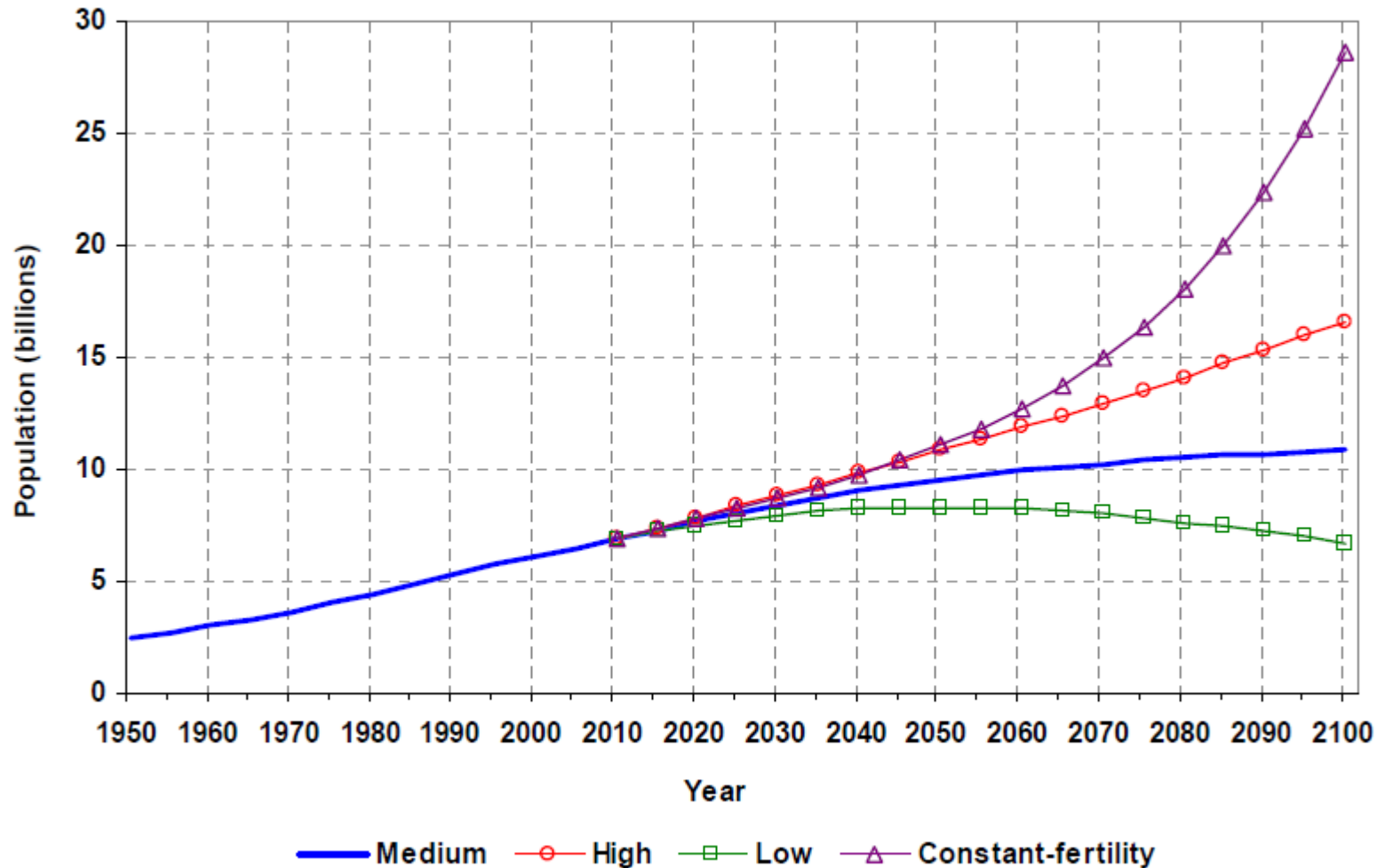

The chart above illustrates how world population has changed in history.

Source: <http://www.worldometers.info/world-population/#pastfut>

A népesség növekedésére vonatkozó becslések

Figure 1. Population of the world, 1950-2100, according to different projections and variants

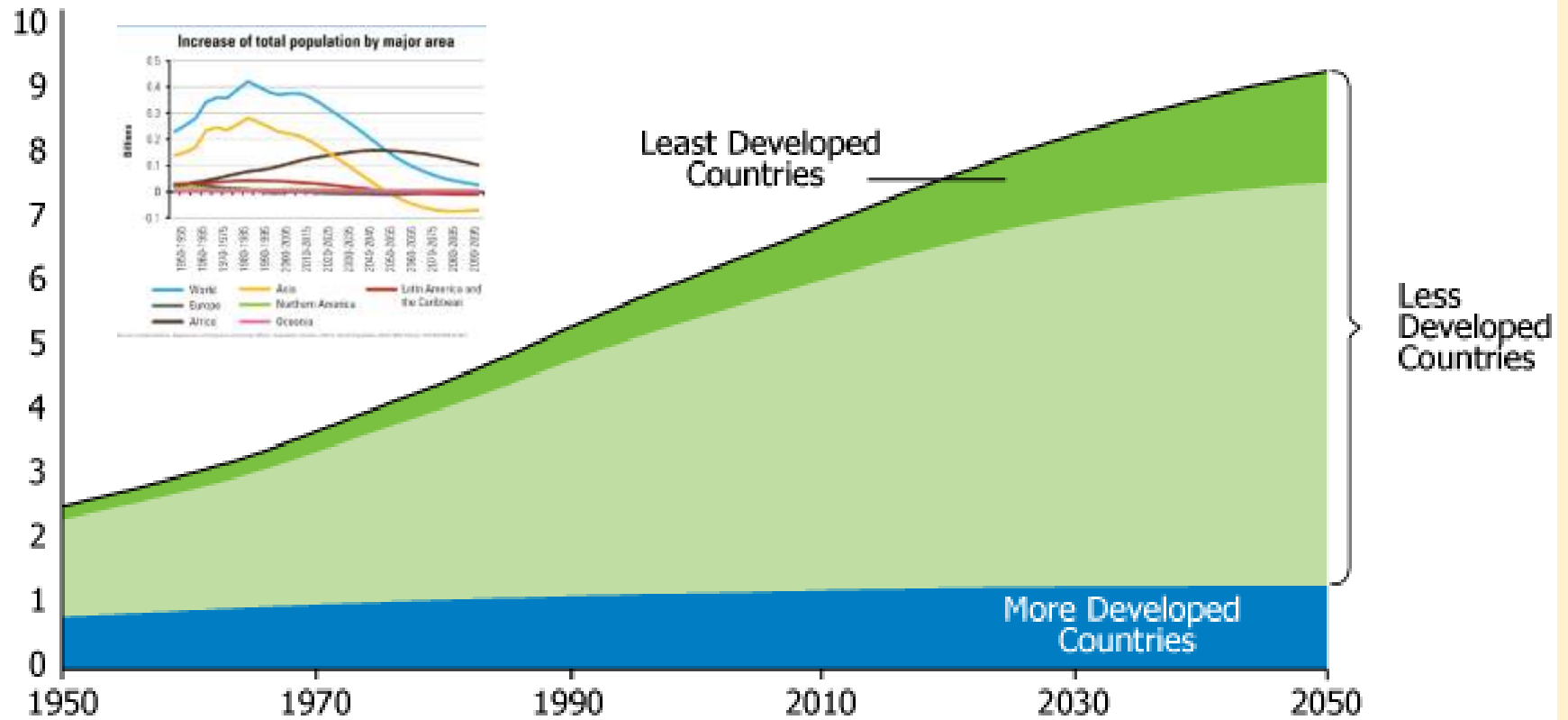

Source: Population Division of the Department of Economic and Social Affairs of the United Nations Secretariat (2013). *World Population Prospects: The 2012 Revision*. New York: United Nations.

A népesség megoszlása a fejlődő és a fejlett világ között

Nearly All Future Population Growth Will Be in the World's Less Developed Countries.

Population (billions)

Source: United Nations Population Division, *World Population Prospects: The 2010 Revision*, medium variant (2011).

A migrációs nyomás forrása

**Forrás: Population Reference
Bureau,
<http://www.prb.org/Publications/Datasheets/2014/2014-world-population-data-sheet/population-clock.aspx>
(20141127)**

	World	More Developed Countries	Less Developed Countries
Population:	7,238,184,000	1,248,958,000	5,989,225,000
Births per:			
Year	143,341,000	13,794,000	129,547,000
Month	11,945,083	1,149,500	10,795,583
Week	2,756,558	265,269	2,491,288
Day	392,715	37,792	354,923
Hour	16,363	1,575	14,788
Minute	273	26	246
Second	4.5	0.4	4.1
Deaths per:			
Year	56,759,000	12,328,000	44,432,000
Month	4,729,917	1,027,333	3,702,667
Week	1,091,519	237,077	854,462
Day	155,504	33,775	121,732
Hour	6,479	1,407	5,072
Minute	108	23	85
Second	1.8	0.4	1.4
Natural Increase per:			
Year	86,582,000	1,466,000	85,115,000
Month	7,215,167	122,167	7,092,917
Week	1,665,038	28,192	1,636,827
Day	237,211	4,016	233,192
Hour	9,884	167	9,716
Minute	165	3	162
Second	2.7	0.0	2.7

**3. Az EU és a magyar
bevándorlási politika
kapcsolata: a magyar jogba
inkorporált EU preferenciák és
a csak a hazai jogban
előnyben részesített csoportok**

A kiindulópont

A kiindulópont a belépés és a tartózkodás teljes tilalma

Belépés, kivételek:

- egyedi vízum
- szerződés – meghatározott kategóriákra

Tartózkodás: csak engedéllyel:

Feltételek

- egyedi döntés (mérlegelés)
- kötelező engedély

A schengeni vízum kiadása: kötelező, ha a feltételek teljesülnek

- Az Európai Unió Bíróságának a C-84/12. sz. ügyben 2013. december 19-án meghozott ítélete (a Verwaltungsgericht Berlin [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Rahmanian *Koushkaki* kontra Bundesrepublik Deutschland ügyben
- A Közösségi Vízumkódex (2009. július 13-i 810/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet) értelmében a schengeni vízum iránti kérelem vizsgálata során „**csak akkor tagadhatják meg az ilyen vízum kiadását** valamely kérelmezővel szemben, ha az e rendelkezésekben felsorolt elutasítási indokok egyikére lehet hivatkozni e kérelmezővel szemben”
- A schengeni vízum kiadására irányuló **kötelezettsége csak akkor áll fenn, ha nincs „ésszerű kétség a tekintetben, hogy a kérelmező a kérelmezett vízum lejárta előtt el szándékozik hagyni a tagállamok területét”**

Huzamos tartózkodás - az EU jogából fakadó preferált csoportok

- Családegyesítő családtagja (max. 2 év várakoztatás)
- Menekültként elismert családtagja (3 hónapon belül)
- Magasan képzettek = kék kártya
- Diákok és kutatók
- Idénymunkások
- Vállalaton belül áthelyezett vezető tisztségviselők, szakértők, gyakronokok

A huzamos tartózkodás általános feltételei

- a) érvényes úti okmány;
- b) a tartózkodásra jogosító engedély
- c) a vissza- vagy továbbutazáshoz szükséges engedély;
- d) igazolt beutazási és tartózkodása cél;
- e) magyarországi szálláshely vagy lakóhely;
- f) a tartózkodása teljes időtartamára a lakhatást és megélhetést, valamint a kiutazás költségeit is biztosító anyagi fedezet;
- g) biztosítás az egészségügyi ellátások teljes körére vagy ezek fedezete
- h) nincs áll kiutasítás vagy beutazási és tartózkodási tilalom és a beutazás és a tartózkodás nem veszélyezteti Magyarország közbiztonságát, nemzetbiztonságát vagy közegészségügyi érdekeit;
- i) nincs SIS figyelmeztető jelzés hatálya alatt.

Hazai speciális engedélyek

- Gyógykezelés
- Önkéntes tevékenység (nemzetközi szerződés alapján)
- A magyar nyelv megőrzése, ápolása,
- A kulturális, nemzeti önazonosság megőrzése,
- Államilag elismert közép- vagy felsőfokú oktatásban való részvételen kívül oktatás, illetve tanulmányokkal összefüggő ismeretek gyarapítása,
- A családegyesítéstől különböző, családi kapcsolatok erősítése érdekében
- 300 000 eurót öt évre alacson kamatozású magyar államkötvénybe fektető

(Nemzeti) kedvezmények a nemzeti letelepedési engedélyk kiadásakor

3 év helyett 1 év jogszerű magyarországi tartózkodás elegendő

- bevándorolt, letelepedett, illetve menekültként elismert harmadik országbeli állampolgárral életközösségben élő felmenő,
- bevándorolt, letelepedett, illetve menekültként elismert harmadik országbeli állampolgár házastársa, ha a házasság legalább 2 éves
- kinek már volt magyar állampolgársága
- akinek felmenője magyar állampolgár vagy magyar állampolgár volt;

3 év helyett 6 hónap jogszerű magyarországi tartózkodás elegendő

- a letelepedési kötvény vásárlójának
- bevándorolt, letelepedett, illetve menekültként elismert harmadik országbeli állampolgár kiskorú gyermeke.

3 év helyett 0 hónap kell

- Ha az illetékes miniszter szerint különös méltánylást érdemlő körülmény forog fenn.

Az 1698/2013. (X. 4.) Korm. határozattal elfogadott Migrációs Stratégia és az azon alapuló, az Európai Unió által a 2014-2020. ciklusban létrehozásra kerülő Menekültügyi és Migrációs Alaphoz kapcsolódó hétéves stratégiai tervdokumentum

- „Nemzetgazdasági, valamint demográfiai indokokból is **szükséges élénkíteni az országba gazdasági céllal, keresőtevékenység folytatásával, valamint tudásalapú migráció érdekében beutazók körét és számát**” (31.o.)
- „célul kell kitűzni a **tudásalapú migráció bevonását, azaz a tanulmányi és kutatási céllal hazánkba érkezők beutazásának és tartózkodásának fokozott lehetővé tételét...**” (32. o)
- „munkahelyteremtő, gazdaságélénkítő (know-how-t bevezető)” beruházásokat eszközölő, és/vagy „**az állami bevételeket növelő** egyéb” befektetéseket eszközölő (kötvényvásárló) migránsok

Állampolgársági kedvezmények 1993. évi LV. Tv., 4 §

0 év magyarországi lakhely (a 8 helyett) ha kiskorú és szüleivel kéri, vagy szülei már magyar állampolgárok

3 év magyarországi lakhely (8 helyett)

- m. áp házatársa, kiskorú m. áp szülője, örökbefogadott gyereke,
- menekültként elismert személy
- hontalan.

5 év magyarországi lakhely (8 helyett)

- Itt született
- kiskorúként került Magyarországra

- ha büntetlen, lakhelye és megélhetése biztosított, köz- és nemzetbiztonságot nem veszélyeztető magyar történelemből vizsgát tett

A kedvezményes honosítás (ittlakás nélkül)

- 0 év 8 helyett + nem kell se magyarországi lakhely se lakhatás és megélhetés biztosítása, se vizsga
- „akinek felmenője magyar állampolgár volt vagy valószínűsíti magyarországi származását, és magyar nyelvtudását igazolja”

Ugyanígy preferált a tíz éve vele élő házastárs (öt év, ha van közös gyerek)

- büntetlen, köz- és nemzetbiztonságot nem veszélyeztető,

Köszönöm a figyelmüket!

Nagy Boldizsár
www.nagyboldizsar.hu
nagyboldi@ajk.elte.hu